

Aanwijzingen voor de kandidaat:

- 1 Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.
- 2 Voordat de cd wordt gestart, krijg je tien minuten de tijd om het vragenboekje in te zien.
- 3 De vragen moet je in het vragenboekje beantwoorden.
- 4 Van de tien minuten beantwoordingstijd bij vraag 27 zijn de laatste vijf minuten bedoeld als pauze.
- 5 Antwoorden moeten met inkt zijn geschreven.

Aanwijzingen voor de surveillant:

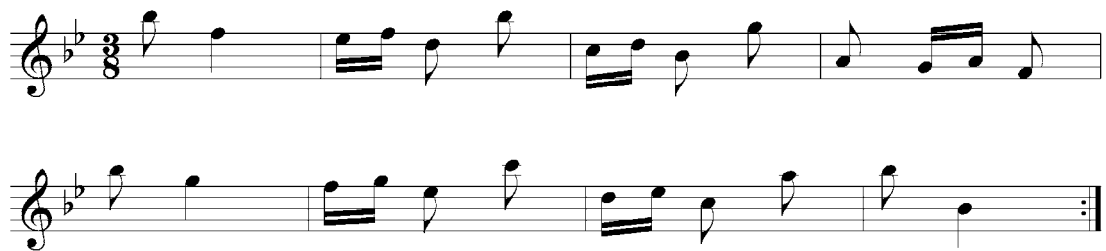
- 1 Er zijn twee cd's. Tien minuten na het begin van het examen moet worden gestart met cd 1 - track 1.
- 2 De cd moet vijf minuten worden stilgezet na vraag 14 en bij vraag 16 t/m 18.
- 3 De cd moet tien minuten worden stilgezet na vraag 27; daarna wordt verder gegaan met cd 2 - track 1.
- 4 De cd moet vijf minuten worden stilgezet bij vraag 33 t/m 35, en na vraag 41.

G. F. Händel - Alcina

cd 1 track 2

Dit vragenblok gaat over drie delen uit de opera *Alcina* van Georg Friedrich Händel (1685 - 1759).
Alcina is een tovenaress die mannen naar haar eiland lokt en hen verandert in rotsen en bomen. De klank is een halve toon lager dan de notatie.

De instrumentale inleiding van de opera bevat een menuet. Van het begin van dit menuet zijn maat 1 t/m 8 afgedrukt, maar zonder versieringen.



- 1p 1 Plaats boven de twee noten die worden versierd een pijl.
Je hoort het fragment twee keer.

cd 1 track 3

Je hoort de herhaling van het zojuist beluisterde fragment en het vervolg erop, één keer.

- 1p 2 Uit welke notenwaarde bestaat de melodie in het vervolg voornamelijk?

.....

cd 1 track 4

Vraag 3 en 4 gaan over een recitatief. In dit recitatief zingen drie verschillende personages.

- 1p 3 Waarom is dit recitatief een recitativo secco?

.....

.....

- 2p 4 Noem drie instrumenten die de begeleiding spelen.
Je hoort het recitatief twee keer.

1

2

3

cd 1 track 5

De volgende vragen in dit blok gaan over een da capo-aria.

De vorm van een da capo-aria is: A - B - A.

De instrumentale inleiding duurt 12 maten. Van de melodie zijn maat 1 t/m 8 afgedrukt.



Maat 9 t/m 12 zijn een enigszins gevarieerde herhaling van het gedeelte onder de haak.

- 1p 5 Noem één wijziging in die herhaling, gelet op de melodie (toonhoogte of ritme).

.....

In dit gedeelte wordt terrassendynamiek toegepast. Dit gebeurt onder andere door harder en zachter te spelen.

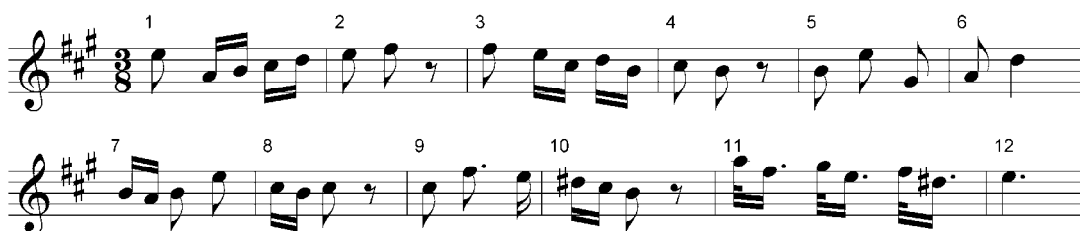
- 1p 6 Noem nog één manier waarop dat gebeurt.
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd 1 track 6

Je hoort twee keer het begin van het gezongen gedeelte.

De melodie is afgedrukt.



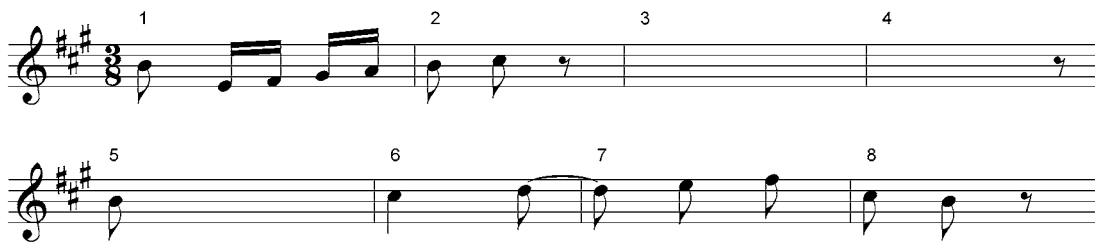
- 1p 7 Verklaar de twee voortekens in maat 10 en 11, in relatie tot de toonsoort die in maat 12 wordt bereikt.

.....

cd 1 track 7

Je hoort een ander fragment vier keer.

De melodie is gedeeltelijk afgedrukt.



2p **8** Noteer de ontbrekende noten in maat 3, 4 en 5 (toonhoogte en ritme).

cd 1 track 8

Je hoort hetzelfde fragment nog één keer.

In maat 6 en 7 klinkt een andere maatsoort.

1p **9** Geef de technische term voor dit verschijnsel.

.....

cd 1 track 9

In het volgende fragment klinkt in de sopraanpartij een aantal keren een dalende kwart.

De eerste twee maten van de sopraanpartij zijn afgedrukt.



1p **10** Hoe vaak komt dit interval in de **sopraanpartij** voor?
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd 1 track 10

In het volgende fragment zingt de sopraan de tekst *che troppo piace*.

Op de a van *piace* wordt vanaf maat 2 een sequensketen gezongen.

1p **11** Uit hoeveel onderdelen bestaat die sequensketen?
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd 1 track 11

*Je hoort hetzelfde fragment twee keer.
Piace betekent 'behaagt'.*

- 1p **12** Op welke manier wordt dit woord in de muziek benadrukt?
Het antwoord 'sequens' mag niet gegeven worden.

.....

cd 1 track 12

*Je hoort het slot van het B-gedeelte van de aria en het begin van het
A-gedeelte twee keer.
Van het slot van het B-gedeelte zijn de melodie en de baspartij afgedrukt.*



- In maat 5 is sprake van een cadens van de solist.
2p **13** Wat is de functie van deze cadens? (Geef twee antwoorden.)

1

2

cd 1 track 13

*Je hoort een langer gedeelte uit de aria één keer. Daarna wordt de cd vijf
minuten stilgezet.*

- 3p **14** Noem drie argumenten waarom **dit fragment** uit de barok komt.

1

2

3

F. Mendelssohn - Venetiaans Gondellied

cd 1 track 14

Dit vragenblok gaat over een pianosolo met als titel *Venetiaans Gondellied* van Felix Mendelssohn (1809 -1847).
Deze compositie is afkomstig uit *Lieder ohne Worte*.

Van de inleiding is de linkerhandpartij afgedrukt.



- 1p 15 De rechterhand speelt in de inleiding twee keer een motief van twee tonen. Geef met vier pijlen in het notenvoorbeeld aan, waar deze vier tonen gespeeld worden.
Je hoort het fragment drie keer.

cd 1 track 15

De eerste muzikale zin is afgedrukt.



- 2p 16 Noem twee manieren waarop Mendelssohn de gondel (een bootje) op het water muzikaal tot klinken heeft gebracht. Laat de versiering buiten beschouwing.

1

2

- 1p 17 Geef één reden waarom Mendelssohn dit een lied noemt, ook al ontbreken zang en tekst.

.....
.....

- 1p 18 Wat is de toonsoort van dit fragment?

.....

Je hoort het fragment twee keer. Daarna heb je nog vijf minuten om vraag 16 t/m 18 te beantwoorden.

cd 1 track 16

Je hoort een enigszins gevarieerde herhaling van de eerste muzikale zin twee keer.

De eerste muzikale zin is nogmaals afgedrukt.

The image shows a musical score for CD 1 track 16. It consists of two systems of music. The first system has three measures, numbered 1, 2, and 3. The second system has five measures, numbered 4, 5, 6, 7, and 8. The music is in 6/8 time and G major. The first system shows a melody in the treble clef and a bass line in the bass clef. The second system shows a variation of the melody in the treble clef and a bass line in the bass clef. The melody in the second system is an octave higher than in the first system.

Behalve dat de melodie in de herhaling een octaaf hoger meegespeeld wordt, doet er zich nog een kleine ritmische en melodische verandering voor.

- 1p 19 In welke maat is dat het geval?

.....

cd 1 track 21

Van het slot is de rechterhandpartij afgedrukt.



De linkerhand speelt in het slot twee keer het motief van twee tonen uit de inleiding, maar nu ritmisch gewijzigd. De eerste toon van het eerste motief is met een pijl aangegeven.

- 2p **24** Geef met drie pijlen in het notenvoorbeeld aan waar de overige tonen gespeeld worden.

- 1p **25** Geef de volledige benaming van het akkoord waarop dit slot is gebaseerd.
Je hoort het fragment drie keer.

.....

cd 1 track 22

Je zou kunnen beweren dat deze compositie kenmerken heeft van een gevarieerd coupletlied.

- 2p **26** Licht deze bewering toe. Verwerk in je antwoord twee aspecten.

.....
.....

Deze compositie is geschreven in de romantiek.

- 3p **27** Geef daarvoor drie argumenten aan de hand van **dit fragment**. Laat de titel en de liedvorm buiten beschouwing.
Je hoort bijna de gehele compositie één keer. Daarna wordt de cd tien minuten stilgezet.

- 1
- 2
- 3

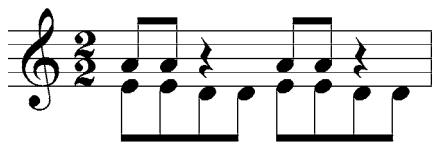
J. Adams - The chairman dances

cd 2 track 1

Dit vragenblok gaat over een orkestwerk uit 1985 van de Amerikaanse componist John Adams (geb. 1947). Dit werk bevat kenmerken van minimal music.

Je hoort de inleiding drie keer.

Maat 1, gespeeld door de fagot en altviool, is afgedrukt.



- 1p 28 In de loop van de inleiding zetten nog twee partijen in.
 In welke maten zetten die partijen achtereenvolgens in?

maat en

cd 2 track 2

Je hoort het zojuist beluisterde fragment met het vervolg twee keer.

Naast de partijen uit de vorige vraag, klinken in het vervolg een baspartij en verschillende hoge partijen.

- 3p 29 Noem één kenmerk van het ritme van de baspartij en twee kenmerken van het ritme van de hoge partijen.

ritme baspartij

.....

ritme hoge partijen

1

2

cd 2 track 3

Je hoort een ander fragment één keer.

In de baspartij wordt op verschillende hoogtes een (melodisch) interval gespeeld dat voortdurend herhaald wordt.

- 1p 30 Geef de volledige naam van dit interval.

.....

cd 2 track 4

Je hoort eerst het zojuist beluisterde fragment, daarna een variatie hierop, en dit drie keer.

Naast verschillen zijn er ook overeenkomsten tussen de beide fragmenten.

3p **31** Noem drie **overeenkomsten**. Laat tempo en maatsoort buiten beschouwing.

1

2

3

cd 2 track 5

Je hoort het vervolg op het zojuist beluisterde fragment twee keer.

In dit fragment wordt spanning opgebouwd. Dit gebeurt onder meer door de toename van het aantal instrumenten en de toename in klanksterkte.

2p **32** Noem nog twee manieren waarmee in de **hoornpartij** de spanning wordt opgebouwd.

1

2

cd 2 track 6

Van het volgende fragment zijn op de pagina hiernaast een aantal partijen in een partituur afgedrukt. *Na enige leestijd hoor je dit fragment drie keer. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet. Beantwoord in die tijd vraag 33 t/m 35.*

De partijen van viool 1, viool 2 en cello onder de haak in maat 1 zijn gebaseerd op het D-akkoord.

1p **33** Welke noot is aan dit akkoord toegevoegd?

.....

In de afgedrukte partituur spelen twee instrumenten een ostinato.

2p **34** Geef met een haak per instrument in de partituur aan, waaruit het basismotief van elk ostinato bestaat.

In dit fragment hoor je dat Adams ook beïnvloed is door de lichte muziek.

1p **35** Geef voor deze bewering één argument.

.....

cd 2 track 7

Van een fragment is één van de dwarsfluitpartijen afgedrukt.



In de partij zijn twee legato-bogen genoteerd.

2p **36** Noteer de overige legato-bogen.
Je hoort het fragment vier keer.

cd 2 track 8

De sfeer van het volgende fragment is dromerig.

2p **37** Noem twee manieren waarop deze sfeer wordt gerealiseerd.
Richt je antwoorden alleen op de **vioolpartijen** die **arco** spelen.
Je hoort het fragment twee keer.

1

2

Partituur bij vraag 33 t/m 35

The image shows a musical score for a band, consisting of two systems of staves. The first system contains measures 1 through 4, and the second system contains measures 5 through 8. The instruments listed on the left are piccolo, f-hoorn, xylofoon, hi-hat, viool 1, viool 2, cello, and contrabas. The score is written in 2/2 time and includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. Measure numbers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, and 8 are indicated above the piccolo staff. The score is divided into two systems by a double bar line with repeat signs.

cd 2 track 9

In het volgende fragment speelt de trompet de melodie, een ander blaasinstrument speelt een andere melodie.

- 1p **38** Welk instrument speelt die melodie?
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd 2 track 10

Je hoort een gedeelte van het zojuist beluisterde fragment zes keer.
De trompetpartij is onvolledig afgedrukt. Het ritme is gegeven.

- 2p **39** Noteer de ontbrekende noten. Maak bij de toonhoogte alleen gebruik van de hieronder aangegeven noten.

cd 2 track 11

Je hoort een gedeelte uit het slot twee keer.
Ter oriëntatie is het begin van de melodie en een begeleidingspartij afgedrukt.

Alle partijen zijn genoteerd in een 3/4 maatsoort. De afgedrukte melodie klinkt echter als een 6/8 maatsoort.

- 1p **40** Geef de technische term voor dit metrische verschijnsel.

.....

cd 2 track 12

Je hoort een langer gedeelte vanaf het begin één keer. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet.

2p 41 Geef twee kenmerken van minimal music in **dit fragment**.

1

2

Lady Gaga - Pokerface

cd 2 track 13

Dit vragenblok gaat over het nummer *Pokerface* uit 2009 van Lady Gaga in de originele versie en in de akoestische versie.
De klank is een halve toon hoger dan de notatie.

Van maat 1 en 2 van de intro is de bas afgedrukt.



In maat 3 en 4 komt er een synthesizer bij.

1p 42 Geef de technische term voor de wijze waarop de bas en de synthesizer in maat 3 en 4 samengaan.

Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd 2 track 14

Je hoort maat 5 t/m 8 twee keer.

Maat 5 en 6 van de synthesizer zijn afgedrukt.



In maat 7 worden deze twee maten op een andere toonhoogte ingezet.

1p 43 Geef de volledige benaming van het interval tussen de eerste en de tweede inzet.

.....

cd 2 track 15

Het vormschema van couplet 1 is a - a' - b - a.

- 2p **44** Noem twee verschillen tussen a en b, gelet op de melodie van de zang.
Ga bij je antwoord uit van b.
Je hoort het fragment twee keer.

1

2

cd 2 track 16

Van het volgende fragment is een gedeelte van de melodie met tekst afgedrukt.

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The melody is written in 4/4 time. The lyrics are: "Oh, oh oh, oh, oh oh, oh". Above the staff, four measures are marked with numbers 1, 2, 3, and 4. Measure 1 contains a whole note G4. Measure 2 contains a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. Measure 3 contains a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. Measure 4 contains a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The melody ends with a double bar line and repeat dots.

- 2p **45** De bovenstem zingt in maat 3 en 4 een andere tekst.
Noteer in maat 3 en 4 het ritme van deze bovenstem.
In maat 4 is een rustteken gegeven.
Je hoort het fragment drie keer.

cd 2 track 17

Van het refrein is de eerste regel afgedrukt.

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The melody is written in 4/4 time. The lyrics are: "Can't read my, can't read my, no, he can't read my po - ker face". The melody consists of eighth and quarter notes.

Na deze regel zingt een achtergrondkoortje de tekst: *She's got me like nobody*.
De melodie van het achtergrondkoortje is gebaseerd op een motief van drie tonen uit het bovenstaande notenvoorbeeld.

- 1p **46** Zet een haak boven dit motief in het notenvoorbeeld.
Je hoort het fragment drie keer.

cd 2 track 18

Van de volgende regel uit couplet 2 is de melodie onvolledig afgedrukt.



- 1p **47** Noteer het ontbrekende voorteken voor de juiste noot.
Je hoort het fragment drie keer.

cd 2 track 19

Van twee regels van couplet 3 is de tekst afgedrukt.

- 1 Just like a chick in the casino, take your bank before I pay you out
- 2 I promise this, promise this. Check this hand, 'cause I'm marvelous

- 2p **48** Deze tekst wordt gerapt in voornamelijk achtste notenwaarden.
Onderstreep in regel 1 de lettergrepen die **óp de eerste tel** van de maat worden gerapt.
Je hoort het fragment drie keer.

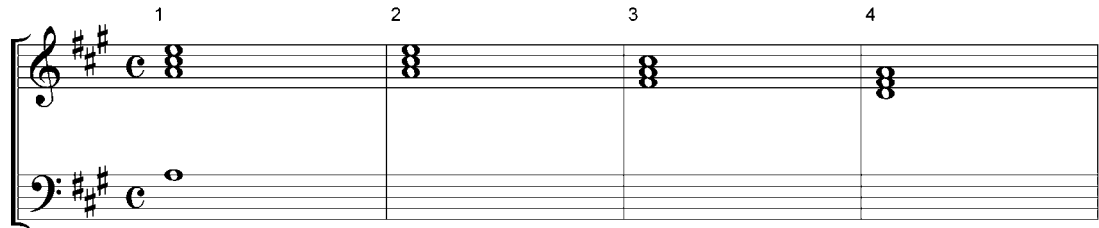
cd 2 track 20

- 2p **49** Je hoort een gedeelte uit couplet 1 in de originele en in de akoestische versie.
Noem twee verschillen tussen de versies, gelet op de zang.
Laat het achtergrondkoor en de toonsoort buiten beschouwing.
Ga bij je antwoord uit van de akoestische versie.
Je hoort eerst de originele versie, daarna de akoestische versie, en dit twee keer.

- 1
- 2

cd 2 track 21

Het refrein van de akoestische versie is grotendeels gebaseerd op onderstaand akkoordenschema. De baspartij is onvolledig afgedrukt.



2p **50** Geef de volledige benaming van de akkoorden zoals genoteerd in maat 1, 3 en 4.

maat 1

maat 3

maat 4

2p **51** Noteer de baspartij in **hele** noten.
Je hoort het fragment vier keer.

cd 2 track 22

Je hoort twee fragmenten uit de akoestische versie met dezelfde tekst.

2p **52** Noem twee verschillen tussen beide fragmenten, gelet op de pianobegeleiding. Ga bij je antwoord uit van het tweede fragment.

Laat het ritenuto buiten beschouwing.

Je hoort eerst fragment 1, daarna fragment 2, en dit twee keer.

1

2

cd 2 track 23

Je hoort een gedeelte van couplet 3 uit de akoestische versie.
De tekst is afgedrukt.

- 1 Just like a chick in the casino, take your bank before I pay you out
- 2 I promise this, promise this. Check this hand, 'cause I am marvelous,
- 3 I'm marvelous, I'm marvelous

In dit gedeelte wordt vrij gezongen. Er komt **één keer** *a tempo* voor.

- 1p **53** Onderstreep de lettergreep waar dat het geval is.

Je hoort het fragment drie keer.

cd 2 track 24

Je hoort een fragment uit de originele versie twee keer.
Deze versie bevat kenmerken van dance.

- 2p **54** Noem aan de hand van **dit fragment** twee kenmerken van dance.

1

2

cd 2 track 25

De zang in de akoestische versie heeft kenmerken van blues/jazz.

- 2p **55** Noem aan de hand van **dit fragment** twee kenmerken van blues/jazz.

Je hoort het fragment twee keer.

1

2